Bezoek aan onze collega's in Noorwegen: Noorse les in twee dagen

In juni bracht een delegatie van NHG en LHV een bezoek aan de Noorse zusterorganisaties, die ook in Noorwegen intensief samenwerken. Het uitwisselen van programma's en opdoen van ideeën voor de Nederlandse situatie waren de voornaamste doelen.

De Noorse huisartsenpraktijk

Noorwegen is een groot en uitgestrekt land, met 4,7 miljoen inwoners. Er wonen gemiddeld 12 mensen per vierkante kilometer; vergelijk dit maar eens met de 482 inwoners per vierkante kilometer in Nederland! Veel mensen wonen in afgelegen dorpen. Er zijn 3.900 huisartsen werkzaam en dat aantal is in de afgelopen decennia nauwelijks toegenomen. Dit in tegenstelling tot het aantal medisch specialisten.

De gemiddelde praktijk telt 1.200 patiënten. Toch is er een schrijnend tekort aan huisartsen. 60 procent van de praktijken is gesloten voor nieuwe patiënten. In 30 procent van de gemeenten zitten zelfs alle praktijken vol.

Behalve aan de huisartsenzorg zoals ook wij die leveren, wordt een deel van de tijd besteed aan preventieve activiteiten en aan controle en begeleiding van zieke werknemers. De huisartsenpraktijken in Noorwegen zijn qua opzet vergelijkbaar met onze situatie. De taken van de praktijkassistente zijn ongeveer hetzelfde als bij ons, alhoewel triage nog in de kinderschoenen staat. Mede gezien de grotere afstanden tot ziekenhuizen wordt vaak meer diagnostiek, bijvoorbeeld met behulp van laboratoriumonderzoek, zelf gedaan. Huisartsen hebben in Noorwegen een duidelijke poortwachtersfunctie, ook tijdens de avond-, nacht- en weekenddiensten. Er is dus geen directe toegankelijkheid van eerstehulpposten in ziekenhuizen. Op werkdagen wordt de spoedlijn vanaf 15.00 uur doorgeschakeld naar de huisartsenpost, zodat de praktijkmedewerkers hun onderhanden werkzaamheden kunnen afmaken.

Bewondering voor kwaliteit

Het laboratorium-kwaliteitsmanagementsysteem (www.noklus.no) dwong bewondering af bij de bezoekers. Hiermee wordt de kwaliteit van laboratoriumdiagnostiek in de huisartsenpraktijk zeker gesteld door het regelmatig testen van laboratoriummonsters, benchmarking van de resultaten en advisering bij afwijkingen. Gelinkt aan Noklus bestaat Skuat, een onafhankelijke organisatie die voor heel Scandinavië advies aan huisartsenpraktijken geeft over aan te schaffen materialen, instrumenten en apparatuur. Verder is het interessant dat de Noorse overheid een collectief abonnement op alle medische tijdschriften heeft genomen, zodat iedereen, arts of geen arts, voortdurend over medische informatie kan beschikken.

Opleiding in de praktijk

Vast onderdeel van de opleiding van elke arts is een huisartsenstage van zes maanden. Dit wordt als bevorderlijk voor de samenwerking tussen huisartsen en specialisten ervaren. De huisartsenopleiding duurt vier jaar, waarvan één jaar in een ziekenhuis wordt gewerkt. De overige tijd werkt de huisarts-in-opleiding in een groepspraktijk onder supervisie van de collega's. Van een echte huisartsenopleider die zelf ook getraind wordt, is geen sprake. Gedurende twee jaar worden veertig bijeenkomsten georganiseerd met een vast curriculum, waarin behalve aan vakinhoudelijke competenties ook aandacht wordt geschonken aan andere aspecten, zoals communicatie. Daarnaast dienen dertig klinische vaardigheden te worden behaald. Deze vaardigheden worden in de praktijk geleerd en door een collega gesuperviseerd.

Herregistratie en nascholing

Net als in Nederland wordt in Noorwegen de inschrijving in het huisartsenregister per vijf jaar vernieuwd. Daartoe dien je gemiddeld één dag per week te hebben gewerkt als huisarts en moet in deze periode van vijf jaar minstens driehonderd uur nascholing worden gevolgd, waarvan honderdveertig uur in verschillende klinische onderwerpen. De overige uren kunnen ook besteed worden aan andere competenties. Daarnaast wordt verwacht dat de huisarts elke vijf jaar twintig nascholingsbijeenkomsten in kleine groepen heeft gevolgd en gedurende twee dagen een bezoek heeft gebracht aan een andere praktijk. Overigens worden nascholingsbijeenkomsten die zijn georganiseerd door de farmaceutische industrie, nooit geaccrediteerd. De beroepsorganisatie in Noorwegen beschikt over een eigen fonds, gefinancierd door een toeslag op het consulttarief, van waaruit een deel van de kosten voor nascholing wordt betaald.

Rob Dijkstra, huisarts, adjunct-hoofd NHG-Afdeling Implementatie

Zie voor meer informatie de Engelstalige pagina's op www.legeforeningen.no